

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387).

1. april 2025

J.nr. 25-28019

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

3. april 2025

Til Social- og Boligministeriet

Høringssvar

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar på udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Børne- og Kulturchefforeningen vurderer overordnet, at ændringerne i bekendtgørelsen er relevante og nødvendige for at rammesætte den ny enhed med særlig ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i VISO.

Børne- og Kulturchefforeningen anbefaler, at det i henhold til §11 i udkast til bekendtgørelse nærmere defineres, hvordan VISOs bistand til kommunalbestyrelsen kan udfolde sig i afklaringen af om en psykologfaglig vurdering eller undersøgelse jf. § 171 b i barnets lov kan være omfattet af enhedens bistand. Dette kan med fordel defineres i en vejledning til bekendtgørelsen med klare handleanvisninger til henholdsvis VISO og kommunalbestyrelse, herunder hvad den konkrete bistand består af.

Børne- og Kulturchefforeningen retter en særlig opmærksomhed på, at der ikke i bekendtgørelsens afsnit '*udredning efter § 171 b i barnets lov*' §§11-14 er forholdt sig til, hvorvidt VISO er forpligtet til at levere vurdering eller undersøgelse inden for den i barnets lov fastsatte tidsgrænse på 4 måneder på børnefaglige undersøgelser. Det vurderes, at der bør fastsættes en maksimal frist på VISOs leverance, da det kan få alvorlige konsekvenser, hvis kommunen endelige vurdering og afgørelse skal afvente u hensigtsmæssigt længe.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker, at der ikke i udkastet til bekendtgørelsen er forholdt sig særskilt til VISOs vurderings- og afgørelsespraksis, hvorfor vi henviser til vores høringssvar af 13. februar 2025 vedrørende forslag til lov om ændring af barnets lov. Her henviser vi til første afsnit i vores høringssvar *Oprettelse af en særlig enhed i VISO*; se høringssvaret her [Høring til ændring af barnets lov - Børne og kulturchefforeningen](#).

Vi anbefaler i vores høringssvar til, at der med lovændringen sker tydelig stillingtagen til den nye enheds snitflade til Ankestyrelsen og til den enkelte kommune både omkring klageadgang, skærpet underretningspligt og sagsbehandlings-/myndighedsansvar. Dette foreslår vi, da VISOs leverancer fra den særlige enhed udføres som en del af en børnefaglig undersøgelse. Dette skal særligt ses i relation til bekendtgørelsens § 12 stk. 2.

Endeligt bemærker Børne- og Kulturchefforeningen, at der ikke i bekendtgørelsens afsnit vedrørende *'Gennemgang af igangværende anbringelser efter § 171 c i barnets lov'* §§15-17 er taget stilling til, hvilken vægt VISOs vurdering og afgørelse skal tillægges i forhold til kommunalbestyrelsens - og i nogle tilfælde Børne- og Ungeudvalgets – oprindelige afgørelse. Det bør fremgå tydeligt, så der ikke opstår tvivl i de enkelte sager. Helt konkret kan der stilles følgende spørgsmål:

- Kan den særlige enhed i VISO lave en vurdering og afgørelse, der overruler kommunalbestyrelsens eller børne- og ungeudvalgets oprindelige afgørelse, og vil en sag dermed skulle gå om/genbehandles?
- Hvis ovenstående kan bekræftes, hvilke klagemuligheder har barnet/den unge og forældremyndighedsindehaveren så?

Med venlig hilsen

Lars Sloth

Direktør, Thisted Kommune
Formand for Børne- og Kulturchefforeningen

Helle Støve

Direktør, Børn og Unge, Holstebro Kommune
Formand for Børne- og Kulturchefforeningens Børne- og Familienetværk

07.04.2024
J.nr. 3.7.27/amc

Giv plads til de grønlandske input

Høring over udkast til forslag til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Lovforslaget er den konkrete udmøntning efter aftalen, som er indgået mellem regeringen og Naalakkersuisut. Lovforslaget skal bidrage til at sikre, at oplysningsgrundlaget i igangværende og kommende anbringelser med grønlandske familier tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til grønlandsk sprog og kultur. Aftalen medfører oprettelse af en særlig enhed i VISO.

Et stærkt fundament for fremtiden

Børnerådet er tilfreds med at se, at der oprettes en enhed, som skal besidde stærke kompetencer inden for grønlandsk sprog og kultur. Det kan skabe et stærkt fundament for, at kommunerne kan og bliver forpligtet til at indhente denne assistance fra VISO. Det vil forhåbentlig også sikre, at der ikke sker anbringelser på et fejlagtigt grundlag. Ud over den særlige opmærksomhed i oprettelsen af enheden, så skal der også være en fortsat opmærksomhed i enhedens arbejde fremadrettet. Det bliver helt grundlæggende for, om enheden kan lykkes med sit formål, at der kontinuerligt laves justeringer, hvis det er nødvendigt.

Hav ekstra stort fokus på processen og de grønlandske input

Vi håber, at processen omkring oprettelsen vil give rettidig og omfattende plads til de grønlandske input. Det er helt afgørende, at forarbejdet og konstruktionen omkring enheden ikke kun følger danske udgangspunkter, men giver særlig rum og plads til den helt unikke indsigt, viden og kompetencer, som de grønlandske interessenter besidder.

Vær varsom når sagerne genoptages

Børnerådet vil gerne understrege, hvor afgørende det er, at man udviser varsomhed i de anbringelsessager, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt grundlaget for anbringelsen er sagligt velbegrundet, og hvorvidt der i den forbindelse skal ske ændringer for barnet. Det kan være meget uroskabende for barnet, at sagen skal genvurderes. For nogle børn kan det være forbundet med usikkerhed og bekymring omkring, hvor de skal bo og for andre kan det genaktivere ønsket om hjemgivelse til de biologiske forældre. Det stiller ekstra store krav til børne- og ungerådgiveren og de voksne omkring barnet i forhold til at sikre stabiliteten for barnet samt at sikre, barnet får hjælp og støtte i de bekymringer som genvurderingen kan give anledning til. I en eventuel ny afgørelse skal man have særlig opmærksomhed på følgende: hensynet til barnets bedste skal tillægges passende vægt, og barnet skal behandles så skånsomt som overhovedet muligt. En eventuel hjemtagelse skal ske gradvist og med udgangspunkt i barnets bedste, så man sikrer barnets trivsel både før, under og efter processen.

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef

Den 6. april 2025

Høringssvar til udkast til ændring af bekendtgørelse om VISO vedr. oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold.

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til ændringen af bekendtgørelsen om VISO vedr. oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske forhold, der skal anvendes i børnesager om børn og familier med grønlandsk baggrund.

I vores høringssvar til lovforslaget om den nye enhed bakkede vi op om, at der gøres noget ift. de børnefamilier med grønlandsk baggrund, der oplever, at de udsættes for en urimelig behandling i en børnesag, hvor der har været brugt standardiserede psykologiske test og forældreevneundersøgelser. Vi støtter derfor, at disse sager skal forbi en særlig enhed under VISO med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur. Vi støtter tilsvarende, at igangværende sager, hvor der er brugt standardiserede tests, gennemgås for at se, om det har ført til en misvisende vurdering.

Vi påpegede i høringssvaret, at lovforslaget efterlod en del uklarheder, som må forventes at blive et problem, når kommunerne skal omsætte den nye ordning i deres praktiske hverdag. Vi havde håbet, at disse uklarheder under behandlingen af lovforslaget eller i bekendtgørelsen var blevet afklaret. Det mener vi ikke er tilfældet.

Vi påpegede følgende:

- Det er svært at forstå, at lovforslagets principper ikke også bruges til andre grupper med en særlig kulturel og sproglig baggrund. Især etniske minoriteter, der er i en situation, der ligner den, de grønlandske familier og børn er i. Vi påpegede, at man bør udvide ordningen til at omfatte alle grupper, hvor man kan frygte, at en særlig kulturel og sproglig baggrund giver misvisende resultater, når der anvendes standardiserede psykologiske tests og undersøgelser af forældreevne. Det er desværre ikke sket.
- Vi mener, at afgrænsning af målgruppen er uklar. Hvornår har man "en varig tilknytning til det grønlandske sprog, kultur og religion", som det er formuleret i lovforslagets bemærkninger? Hvad betyder 'varig'? I § 171 b står der, at barnet eller forældrene skal være født eller opvokset i Grønland, men er en familie så omfattet, hvis den flytter til Danmark? Vi vurderer, at uklarheden om målgruppen kan medføre alvorlig usikkerhed hos de berørte familier og en forskellig tilgang i kommunernes praksis.
- Det er også uklart, hvordan den særlige enhed konkret skal arbejde. Hvordan skal den foretage udredningen af sagerne? Skal den møde borgerne direkte? Skal den anvende en anden form for test, der modsvarer de standardiserede tests, som nu ikke skal bruges? Og hvordan ser en sådan test ud? Vi er bekymrede for, at den særlige enhed efter bekendtgørelsen kan nøjes med at læse sagsakter og vurdere sagerne på baggrund af det. Det kan være meget utilstrækkeligt, men vi kan kun læse bekendtgørelsen sådan, at det er muligt.
- Vi er glade for, at bekendtgørelsen nævner, at der skal være "personer med indgående viden om grønlandske sproglige og kulturelle forhold" i enheden. Og at der skal være "personer, der har de nødvendige sprogkunderskaber". Men der fremgår intet om, at de pågældende specialister skal kunne

Bygmestervej 10, 3. tv, 2400 København NV. Tlf. 24 62 62 42. CVR-nr. 23 19 04 19. www.børnesagen.dk

tale og forstå grønlandsk og dermed være i stand til at kommunikere med familierne på en tilstrækkelig detaljeret måde. Tilsvarende fremgår der heller intet om, at kommunikationen med familierne skal varetages af specialister med de sproglige kompetencer. Det fremgår kun, at enheden ”i øvrigt skal bruge den nødvendige tolkebistand” – men hvad er ”nødvendig”? Vi anser det for ideelt, at familierne og børnene kan mødes af grønlandsktalende medarbejdere.

- Når den særlige enhed har udredt en sag og besluttet, hvad dens konklusion er, er det uklart, hvilken rolle og vægt den skal have videre i sagen. Hvad vil det sige, at enhedens konklusion ”skal indgå i grundlaget for kommunens afgørelse i sagen”? Og tilsvarende; hvilken rolle spiller det, hvis enheden konkluderer, at der er grund til at tage en verserende sag op igen? Er der blot tale om vejledninger til kommunen, som den kan bruge eller lade være? Hvad sker der, hvis der er kommuner, der slet ikke følger enhedens konklusioner? Vi er bekymrede for, at uklarheden kan underminere selve ideen med lovændringen.
- Generelt står der ikke noget om, hvornår borgerne kan klage. Kan de klage over en kommunes beslutning om, at familien eller børnene er omfattet af loven- eller ikke er det? Det er vigtigt at kunne klage, når man tager den uklare målgruppeafgrænsning i betragtning. Kan man klage over den særlige enheds konklusion? Og måske vigtigst: kan forældrene eller børnene klage over kommunens brug eller ikke-brug af enhedens konklusioner? Bekendtgørelsen efterlader således vigtige retssikkerhedsmæssige spørgsmål uafklaret.

Børnesagens Fællesråd vil endnu en gang opfordre til, at de nævnte uklarheder bliver afklaret og tydeliggjort, så der sikres grundlag for, at loven reelt kan opnå den ønskede effekt.

Med venlig hilsen

Pernille Gry Petersen

Generalsekretær

Dansk Psykolog Forenings høringssvar til høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringssvar til Social- og Boligstyrelsens høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen. Foreningens Selskab for Børnesagkyndige psykologer har bidraget til høringssvaret samt fagligt kvalificeret pointerne.

Dansk Psykolog Forening anerkender kompleksiteten i den forestående opgave og har en række bekymringer, som adresseres i høringssvaret. Foreningen har fortsat tillid til, at VISO arbejder for at sikre både de grønlandske borgeres retssikkerhed, samt et højt fagligt niveau i opgaveløsningen. Trods dette er vi opmærksomme på at opgaveløsningen uanset udkommet af det nærværende arbejde vil blive vanskelig, og at det vil kræve en tæt koordinering og dialog fremadrettet. Dansk Psykolog Forening vil meget gerne holdes tæt orienteret og inddraget i processen, så vi kan finde de bedst mulige løsninger under de vanskelige forhold. Nedenfor præsenteres først et par overordnede opmærksomhedspunkter og dernæst mere tekstnære kommentarer til bekendtgørelsen.

Overordnede pointer

- Det bør fremgå tydeligt, at det er VISO, som er ansvarlig og beslutningstager både i relation til om en undersøgelse er omfattet af enhedens målgruppe og i vurderingen af om en igangværende anbringelse skal gennemgås. Psykologer er underlagt tilsyn og bør derfor ikke kunne holdes individuelt til ansvar for beslutninger og vurderinger foretaget i den specialiserede enhed.
- Dansk Psykolog Forening anbefaler at der udarbejdes klare retningslinjer for både udarbejdelse, indholdselementer, ansvarsforhold og klageforhold ift. undersøgelser i den specialiserede enhed: Det gælder f.eks. definitionen af standardiserede tests og undersøgelsens påkrævede elementer. Det anbefales, at det enten tydeliggøres i bekendtgørelsen eller at der udarbejdes supplerende retningslinjer.
- For at sikre faglig kvalitet og grønlandske borgeres retssikkerhed er det afgørende, at der ikke slækkes på kompetencekravene i forbindelse med undersøgelserne. Derfor anbefaler Dansk Psykolog Forening, at det anføres i bekendtgørelsen, at det udelukkende er autoriserede psykologer (pr. 1. januar 2026 psykolog med praksisuddannelse (PPU) eller klinisk psykolog) med relevant social- og børnepsykologfaglig kompetence som kan varetage vurderingsopgaverne. I den nuværende formulering er det ikke tydeligt, at disse kompetencer kræves hos psykologen.

Vedrørende kapitel 3 §10 stk. 3:

Det fremgår af bekendtgørelsen, at den særlige enhed skal bestå af personer med relevante social-, børne- og psykologfaglige kompetencer, herunder autoriserede psykologer i forhold til enhedens opgaver. Vi mener, at dette skal skærpes, så det fremgår, at det udelukkende kan være autoriserede psykologer (pr. 1. januar 2026 psykolog med praksisuddannelse (PPU) eller klinisk psykolog) med relevant social-, børne- og psykologfaglig kompetence, der varetager opgaver med at vurdere forældrekompetencer i familier med grønlandsk baggrund, hvad angår den del af enheden som ikke fungerer

som kultur-eksperter. Det er afgørende, at psykologerne har en relevant faglig ballast, samt autorisation, så de er underlagt tilsyn. Det risikerer at forringe de grønlandske borgeres rettigheder, hvis det kan være andre faggrupper, da det er et krav, at forældrekompetenceundersøgelser og lignende undersøgelser på området skal udføres af autoriserede psykologer.

Derudover mener vi, at bekendtgørelsen i øvrigt skal præciseres i forhold til, hvordan arbejdsfordelingen skal være mellem den særlige enheds psykologfaglige medlemmer og medlemmer med indgående viden om grønlandsk kultur og sprog. Hvis der skal laves vurderinger i samarbejde mellem autoriserede psykologer og andre faggrupper, skal det præciseres, hvad der er den psykologfaglige vurdering og hvad, der er den grønlandske eksperts vurdering, så psykologer ikke ved deres tilsyn "hæfter" for andre faggruppers arbejde. Den instans (på nuværende tidspunkt Psykolognævnet), der fører tilsyn med psykologers arbejde, skal oplyses om, hvordan sager med vurdering af forældrekompetence i grønlandske familier skal håndteres, da disse *ikke* skal behandles og bedømmes efter de vanlige retningslinjer og lovgivning på området.

I forlængelse af dette, bør opgaveløsningen afgrænses. Herunder, bør der arbejdes ud fra en tydelig og specifik definition af standardiserede test. Det vil sige, at det afgrænses hvilke konkrete metoder og undersøgelsesredskaber, der må anvendes, og hvilke der defineres som standardiserede og deraf ikke må anvendes. Præmisserne for opgaveløsning bør på forhånd være helt klare for psykologerne. En af grundene til, at dette er afgørende er, at den uklarhed, der er omkring indhold og arbejdsgange for den særlige enhed, udgør et usikkert arbejdsgrundlag for psykologerne, som kan gøre dem udsatte ved tilsyn. Dette kan skabe problemer med at rekruttere psykologer med tilstrækkelig erfaring fra fagområdet. Hvis der ansættes psykologer uden erfaring fra fagområdet, vil disse have et særdeles stort behov for oplæring, støtte og supervision – hvilket også er årsagen til, at Dansk Psykolog Forening er af den opfattelse, at det er autoriserede psykologer, der skal udføre opgaven. Dette kan føre til længere ventetider for de grønlandske familier med alvorlige konsekvenser fx børn, der risikerer at leve i omsorgssvigt i længere tid.

Overordnet set er det Dansk Psykolog Forenings anbefaling, at der udarbejdes tydelige og specifikke retningslinjer for: 1) Hvordan den særlige enhed går til opgaveløsningen, herunder proces og arbejdsfordeling 2) Hvilke metoder og redskaber psykologen må anvende i sin del af undersøgelsen 3) Hvem der er ansvarlig for vurderingerne, og hvordan klagesagsbehandling vil foregå.

Vedrørende Udredning efter § 171 b i barnets lov § 11:

Det fremgår, at den særlige enhed i VISO skal yde bistand til kommunalbestyrelsen i forbindelse med indledende afklaring af, om en psykologisk vurdering eller undersøgelse, jf. § 171 b i barnets lov, kan være omfattet af enhedens bistand.

Vi mener, at det skal fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, at det er en VISO-afgørelse *alene* om en psykologisk undersøgelse eller undersøgelse jf. §171 b i barnets lov er omfattet af enhedens målgruppe. Hvis ikke ansvaret for målgruppefordelingen ligger hos VISO vil det kunne stille de undersøgende psykologer i den særlige enhed i en udsat position, fordi den særlige enheds undersøgelser ikke vil kunne leve op til de vanlige retningslinjer for undersøgelser efter §171b i barnets lov. Derfor skal det fremgå, at det er VISO's beslutning, der ligger til grund for, at psykologen ikke anvender de ellers givne retningslinjer på området. Ellers risikerer det at efterlade psykologerne sårbare over for kritik ved eventuelt tilsyn af deres arbejde.

Vedrørende gennemgang af igangværende anbringelser efter § 171 c i barnets lov § 15:

Det fremgår, at den særlige enhed i VISO skal yde bistand til kommunalbestyrelsen i forbindelse med indledende afklaring af, om en igangværende anbringelse kan være omfattet af

enhedens bistand efter § 171 c i barnets lov.

Vi mener, at det, ligesom i forbindelse med den særlige enheds udredningsarbejde, skal være tydeligt, at det er VISO *alene*, der træffer afgørelse om gennemgang af sagerne. Dette da psykologerne i enheden ellers kan risikere, at det ikke fremgår tydeligt, at denne målgruppe- og opgaveafklaring er givet på forhånd, og at de derfor ikke kan kritiseres for denne beslutning ved eventuelt tilsyn af deres psykologfaglige arbejde.

Vedrørende gennemgang af igangværende anbringelser efter § 171 c i barnets § 16:

Det fremgår, at VISO tilrettelægger indhentelse af sagsoplysninger for konkrete igangværende anbringelser omfattet af § 171 c efter drøftelse med de enkelte kommuner.

Vi mener, at det skal være tydelige rammer og retningslinjer for arbejdet med at udvælge de relevante akter. Der skal, inden genåbningerne påbegyndes, udarbejdes en tydelig beskrivelse af hvilke kriterier, der skal være til stede for, at man kan vurdere, om der er anvendt psykologisk testning på en problematisk måde – dvs. om der er taget tilstrækkelig højde for kulturelle og sproglige bias sammenholdt med, hvor der ikke er taget tilstrækkeligt højde. Alt dette skal udføres i lyset af de retningslinjer og lovgivning, der var gældende for undersøgelsesarbejdet på udførelsestidspunktet. Det skal således tydeligt fremgå, hvordan psykologernes retssikkerhed håndteres, når deres arbejde kan blive gennemgået og muligvis vurderet problematisk. Der bør indtænkes mulighed for, at de i konkrete sager kan høres og for at de i den forbindelse kan redegøre for deres faglige overvejelser. Det bør fremgå af bekendtgørelsen, at i sager, hvor testning, anvendt på en potentielt problematisk måde, ikke har bidraget nævneværdigt til den samlede konklusion i psykologiske undersøgelser eller den samlede sag, skal en potentiel kulturel bias i testningen heller ikke tildes nævneværdig opmærksomhed.

Det skal slutteligt bemærkes, at psykologer efter loven blot skal opbevare deres journaler i 5 år. Herefter kan der ikke være nogen forpligtelse til, eller forventning om, at psykologen kan bidrage til en genåbning af en undersøgelse på nogen måde.

Vedrørende gennemgang af igangværende anbringelser efter § 171 c i barnets lov § 17:

Det fremgår af bekendtgørelsen, at VISO sender en skriftlig sammenfattende vurdering til kommunalbestyrelsen eller Ungdomskriminalitetsnævnet, forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Vi mener, at det er uklart af bekendtgørelsen, hvad den sammenfattende vurdering består i ved gennemgang af igangværende sager. Det er desuden problematisk, at psykologfagligt arbejde som ikke har givet anledning til klager, tilsyn eller kritik på et tidligere tidspunkt og i øvrigt er udført efter de på daværende tidspunkt gældende retningslinjer kan blive vurderet problematisk med tilbageblik. Et sådant tilbageblik kan give mening på et mere strukturelt plan, men i enkeltstående sager finder vi det problematisk for psykologernes retssikkerhed. Det bør derfor fremgå helt tydeligt, hvordan en sammenfattende vurdering skal lyde, og at denne *ikke kan have* udformning som et tilsyn med psykologfagligt arbejde, da det kun er den dertilhørende retslige instans (på nuværende tidspunkt psykolognævnet), der kan føre tilsyn med psykologfagligt arbejde. Sammenfattende vurderinger bør derfor have en udformning, der tager højde for dette, hvorfor vi mener, at der skal være klare retningslinjer for, hvordan disse vurderinger skal formuleres.

Det skal bemærkes, at vi også finder at et sådant tilbageblik/gennemgang kan være problematisk etisk i forhold til de involverede borgere - børn og forældre, der på godt og ondt har levet med en given foranstaltning gennem flere år, hvis man ikke på forhånd tænker ind, hvad en revurdering kan komme til at betyde fremadrettet for dem.

7. april 2025

Afslutningsvist vil vi fortsat gøre opmærksom på, at beslutninger og forandringer på dette område, bør være drevet af faglige og kvalitetsmæssige hensyn, ellers risikerer det at gå ud over borgernes retssikkerhed og validiteten af konklusionerne der drages, med direkte og potentielt indgribende betydning for borgeres liv.

Med venlig hilsen

Dea Seidenfaden

Forperson i Dansk Psykolog Forening

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Fra: Kamilla Bay Christensen (kbc@datatilsynet.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen
E-mailtitel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)
Sendt: 07-04-2025 07:52

Henvendelse fra Datatilsynet, Datatilsynets j.nr. 2025-12-0646

Til Social- og Boligministeriet

Datatilsynet har den 17. marts 2025 modtaget et udkast til ændring af bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Udkastet giver ikke anledning til konkrete bemærkninger fra Datatilsynet. Jeg vil dog for god ordens skyld venligst bemærke, at der er enkelte slåfejl i den foreslåede § 16, stk. 2.

Med venlig hilsen

Kamilla Bay Christensen

Fuldmægtig

kbc@datatilsynet.dk

DATATILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Fra: Udsatte Børn <p-boern@sm.dk>

Sendt: 17. marts 2025 10:29

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; Advokatsamfundet <postkasse@advokatsamfundet.dk>; bkf@bkchefer.dk; bupl@bupl.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; Dansk Erhverv (info) <info@danskerhverv.dk>; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; Det Grønlandske Hus i København <illu@sumut.dk>; Det Grønlandske Hus i Odense <info@dgh-odense.dk>; Det Grønlandske Hus i Århus <aarhus@glhus.dk>; Det Grønlandske Hus i Aalborg <aalborg@dgh-aalborg.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; iian@nanoq.gl; Kirsten Olesen <kiol@nanoq.gl>; dch@dch.dk; jura@dommerfm.dk; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kaustруп Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; fgb@fgb.dk; kontakt@menim.dk; info@fbu.dk; kontakt@gadejuristen.dk; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; kontakt@joannahuset.dk; info@justitia-int.org; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; lfbf@lfbf.dk; dlt@sind.dk; lfs@lfs.dk; los@los.dk; info@livsvaerk.org; Lægeforeningen <dadl@dadl.dk>; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; PLF hovedmail <kontakt@plejefamilierne.dk>; mail@politiforbundet.dk; plo@dadl.dk; Red Barnet <redbarnet@redbarnet.dk>; redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk; RAD FP Sikker <rigsadvokaten@ankl.dk>; 0---RIGSPOLITIET DANMARK <politi@politi.dk>; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; sila360ngo@gmail.com; mail@sjældnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; sl@sl.dk; kontakt@stenbroensjurister.dk; tabuka@tabuka.dk; info@urk.dk; uknaevn@uknaevn.dk; ungdomsringen@ungdomsringen.dk; Datatilsynet

<dt@datatilsynet.dk>; info@rigsrevisionen.dk; info@velfaerdschefer.dk; mapi@foreningen-mapi.com

Emne: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

Se vedlagte høringsbrev og udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Med venlig hilsen

Kontor for Udsatte Børn

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

www.sm.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Cc: Heidi Lindholm (heli@nanoq.gl)
Fra: Kirsten Olesen (kiol@nanoq.gl)
Titel: Sv: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (Nanoq - ID nr.: 25209257)
E-mailtitel: Sv: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387) (Nanoq - ID nr.: 25209257)
Sendt: 25-03-2025 15:22
Bilag: Udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.pdf; Bilag. Høringsliste.pdf; Høringsbrev.pdf;

Tak for den fremsendte høring.

Vi skal tilkendegive, at vi ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelse.

De bemærkninger vi har haft i det lovforberedende arbejde, er imødekommet i dette udkast til bekendtgørelse.

Inussiamersumik Inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen
Best regards

Kirsten Olesen-Nzulumike
Siunnersortit pisortaat
Chefkonsulent
Chief advisor

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Meeqqanut, Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Børn og Unge
Ministry for Children and Youth
ian@nanoq.gl

P.O.Box 260 . 3900 Nuuk
Oq./Tel.: +299 34 66 57
Oq./Tel.: +299 55 32 52

KIOL@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

GLN nr. 5790001955304

Til: 'ast@ast.dk' (ast@ast.dk), Advokatsamfundet (postkasse@advokatsamfundet.dk), Børne- og Kulturchefforeningen (bkf@bkchefer.dk), bupl@bupl.dk (bupl@bupl.dk), Børnerådet (brd@brd.dk), bf@boernesagen.dk (bf@boernesagen.dk), Børns Vilkår (bv@bornsvilkar.dk), dlf@dlf.org (dlf@dlf.org), dst@dst.dk (dst@dst.dk), info@danskerhverv.dk (info@danskerhverv.dk), dp@dp.dk (dp@dp.dk), ds@socialraadgiverne.dk (ds@socialraadgiverne.dk), mail@danskeadvokater.dk (mail@danskeadvokater.dk), mail@danskefamilieadvokater.dk (mail@danskefamilieadvokater.dk), DanskeHandicaporganisationer (dh@handicap.dk), Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår (camilla@deanbragtesvilkar.dk), Det Grønlandske hus Århus (AARHUS@GLHUS.DK), Den Danske Dommerforening (dommerforeningen@gmail.com), mail@dukh.dk (mail@dukh.dk), Officiel post til IIAN (INIIAN5.sal@nanoq.gl), Kirsten Olesen-Nzulumike (KIOL@nanoq.gl), Det Centrale Handikapråd (dch@dch.dk), jura@dommerfm.dk (jura@dommerfm.dk), post@domstolsstyrelsen.dk (post@domstolsstyrelsen.dk), fabu@fabu.dk (fabu@fabu.dk), Henrik Kastrup Pedersen (info@fadd.dk), Socialchefforeningen (fsd@socialchefforeningen.dk), Foreningen Far (presse@foreningenfar.dk), fgb@fgb.dk (fgb@fgb.dk), kontakt@menim.dk (kontakt@menim.dk), info@fbu.dk (info@fbu.dk), kontakt@gadejuristen.dk (kontakt@gadejuristen.dk), Institut for Menneskerettigheder (info@humanrights.dk), kontakt@joannahuset.dk (kontakt@joannahuset.dk), info@justitia-int.org (info@justitia-int.org), 'kl@kl.dk' (kl@kl.dk), lfbf@lfbf.dk (lfbf@lfbf.dk), dlt@sind.dk (dlt@sind.dk), lfs@lfs.dk (lfs@lfs.dk), los@los.dk (los@los.dk), info@livsvaerk.org (info@livsvaerk.org), dadl@dadl.dk (dadl@dadl.dk), lc@skaf-net.dk (lc@skaf-net.dk), moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk (moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk), PLF hovedmail (kontakt@plejefamilierne.dk), mail@politforbundet.dk (mail@politforbundet.dk), plo@dadl.dk (plo@dadl.dk),

Red Barnet (redbarnet@redbarnet.dk), redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk (redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk), Rigsadvokaten (rigsadvokaten@ankl.dk), Rigspolitiet (politi@politi.dk), Dansk Røde Kors (info@rodekors.dk), Rådet for Socialt Udsatte (post@udsatte.dk), SelvejeDanmark (kontakt@selveje.dk), sila360ngo@gmail.com (sila360ngo@gmail.com), mail@sjældnediagnoser.dk (mail@sjældnediagnoser.dk), mail@socialtlederforum.dk (mail@socialtlederforum.dk), sl@sl.dk (sl@sl.dk), kontakt@stenbroensjurister.dk (kontakt@stenbroensjurister.dk), tabuka@tabuka.dk (tabuka@tabuka.dk), info@urk.dk (info@urk.dk), uknaevn@uknaevn.dk (uknaevn@uknaevn.dk), ungdomsringen@ungdomsringen.dk (ungdomsringen@ungdomsringen.dk), dt@datatilsynet.dk (dt@datatilsynet.dk), info@rigsrevisionen.dk (info@rigsrevisionen.dk), info@velfaerdschefer.dk (info@velfaerdschefer.dk), Foreningen MAPI (mapi@foreningen-mapi.com), Det Grønlandske Hus i Aalborg (aalborg@dgh-aalborg.dk), Det Grønlandske Hus i København (illu@sumut.dk), Det grønlandske hus Odense (info@dgh-odense.dk)

Fra: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)

Titel: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)

Sendt: 17-03-2025 07:28

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

Se vedlagte høringsbrev og udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Med venlig hilsen

Kontor for Udsatte Børn

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

www.sm.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Høringssvar

Det Grønlandske Hus i Aarhus

Vedr. Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen

Sags nr. 2025 - 926

Sendt pr. e-mail til Social- og Boligministeriet på: p-boern@sm.dk

Mange tak for muligheden for at indsende høringssvar.

Det Grønlandske Hus i Aarhus er en selvejende institution, som, siden 1972, yder råd og vejledning for alle borgere med grønlandsk baggrund, der er bosat i Region Midtjylland. Der bor ca. 4.000 borgere med grønlandsk baggrund i regionen og ca. 1.100 bare i Aarhus Kommune. Vores råd og vejledning ydes med det formål at give hjælp til selvhjælp og brobygge ind i det danske system. Vi møder alle sociale udfordringer, på alle økonomiske niveauer og med mangeartede henvendelsesårsager. Vores råd og vejledning foregår via telefon eller ved personligt fremmøde. Vi har ca. mellem 800-1000 henvendelser årligt, mange af henvendelserne er ofte enkeltstående og borgeren kommer hurtigt videre. Vi møder dog også en del borgere som har brug for omfangsrig råd og vejledning pga. fysiske eller sociale udsathed. Vi har to socialrådgivere, som yder råd og vejledning – også på anbringelsesområdet. Vi udfører socialfaglig og sundhedsfaglig tolkning med særlig fokus på kulturelle forskelle.

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen

Kompetencerne for VISO enhedens faglige bestyrelse bør sammensættes, så man sikrer viden og erfaring i komplekse kulturmøder og især på det grønlandsk-danske kulturmøde med særlig opmærksomhed på positionering og blinde vinkler. Dette for at sikre at der tages hensyn til de kulturelle forskelligheder på det strategiske plan.

Dato: 07. april 2025

Tanja Nielsen
Direktør, Det Grønlandske Hus i Aarhus

Social- og Boligministeriet
Kontor for Udsatte Børn
2025-926
CAP

Brøndby d.06.04.2025

Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen

Regeringen har fremsat forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager) – L 139.

Høringssvaret fra Foreningen MAPI fremhæver væsentlige og relevante aspekter vedrørende lovforslaget til Barnets Lov, som omhandler anbringelsesforhold for inuitbørnefamilier i Danmark. Der er bekymring for, at Bekendtgørelsen er fremskyndet, og det indeholder forslag til forskellige initiativer, herunder indførelsen af klare principper, der involverer inuitfagfolk. Desværre signalerer disse initiativer en mistillid til både kommunernes og sagsbehandlernes arbejde.

MAPI har forkastet lovforslaget L 139, og har understreget at Socialministeriet, såvel som Folketinget er forpligtiget til at opfylde UNDRIP´s artikel 19, hvor Staten skal konsultere og god tro samarbejde med de berørte oprindelige folk via deres egne repræsentative institutioner for at indhente deres frie, forudgående og informerede samtykke inden vedtagelse og implementering af lovgivningsmæssige eller administrative foranstaltninger, der evt. berører dem.

MAPI skal gentage vigtigheden og understrege betydningen af, at der bør genoprejsning til tidligere tvangsadoptionssager og afgjorte permanente anbringelsessager med eller uden Forældrekompetenceundersøgelse (FKU) og psykologiske test mod børn i henhold til UNDRIP´s artikel 11.2. Stater skal give oprejsning via effektive midler, der evt. kan omfatte tilbageføring, udviklet i samarbejde med oprindelige folk, med hensyn til deres kulturelle, intellektuelle, religiøse og åndelige ejendom berøvet dem uden deres frie, forudgående og informerede samtykke eller ved overtrædelse af deres love, traditioner og skikke. Det

omhandler især når der er indhold i sagsakterne, der kan opfattes som diskriminerende eller nedværdigende i forhold til børnefamiliernes dagligliv. Det er essentielt, at sagsakterne bliver berigtiget, så de afspejler en retfærdig og objektiv vurdering af forældreevnerne. Det er bekymrende, at der ofte ligger antagelser til grund for vurderingerne, især når det gælder forældre med grønlandsk baggrund, som kan blive mødt med fordomme om deres evner til at opdrage deres børn i det fremherskende bopælsland. Det er afgørende, at man sikrer beslutningerne om tvangsadoptioner træffes på et sagligt grundlag.

I §10, som omhandler Den særlige enhed med ekspertise i inuit sproglige og kulturelle forhold i VISO, er det afgørende at denne enhed består af fagpersoner, der ikke har interessekonflikter,

Desuden er det problematisk, at flere fagpersoner fra VISO ikke besidder en tilstrækkelig forståelse for den inuit kultur eller sprogfærdigheder, som er nu ansat på baggrund af deres fødested i Grønland, men opvokset og boet i Danmark. Dette kan føre til misforståelser og en manglende evne til at tackle de unikke udfordringer, som inuit børnefamilier oplever i Danmark. Det er derfor essentielt, at VISO implementerer restriktioner mod ansættelse af fagpersoner, der har politiske interesser, herunder byrådsmedlemmer fra politiske partier som SF, som tidligere har haft indflydelse på beslutninger som Børne-og Ungeudvalgsformand i en kommune. En sådan situation kan skabe en skævhed i beslutningsprocessen omkring anbringelse af inuit børn, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for de involverede familier.

Det er af yderste vigtighed, at denne enhed bemannes af personer, der ikke har interessekonflikter, da sådanne konflikter kan underminere kvaliteten af de beslutninger, der træffes i relation til inuit børn og familier. Det er bekymrende, at der i øjeblikket ansættes personer, der betegnes som grønlandseksperter, men som kun har haft 5 års ophold i Grønland uden dybdegående kendskab til den inuit kultur og sprog. En kortvarig tilstedeværelse i specifikke få områder i Grønland kan ikke anses for tilstrækkelig til at opnå den nødvendige ekspertise. Inuit har deres egne specifikke forskellige kulturer og traditioner, i nord, øst, vest og syd.

Den nuværende praksis, hvor beslutninger om anbringelser træffes af fagpersoner uden tilstrækkelig forståelse for de specifikke udfordringer, som inuit familier står overfor, er uacceptabel. Det er nødvendigt at sikre, at de personer, der arbejder med disse sager, har en reel viden om de kulturelle og sociale forhold, der påvirker inuit børn og familier.

Vi anbefaler derfor, at §10 revideres for at inkludere en bestemmelse, der sikrer, at alle medlemmer af Den særlige enhed har en klar og dokumenteret kompetence inden for inuit forhold, samt at der ikke er interessekonflikter, der kan påvirke deres arbejde.

Desuden er det i §11 og §13 af stor betydning, at fagpersoner fra VISO har indgående kendskab til genbehandlingsfristerne for sagerne. Det er uheldigt, at der allerede har været tilfælde, hvor en fagperson fra VISO har udarbejdet en plan, der overskrider genbehandlingsfristens dato og VISO´s plan er med 3,5 måneder færdig efter genbehandlingsfristens dato. Dette understreger behovet for grundig træning og klare retningslinjer for at sikre, at sådanne situationer ikke opstår i fremtiden. VISO´s inddragelse i inuit anbringelsessager bør være kvalitativt og ikke kvantitativt.

I § 12 bør det understreges, at psykologiske tests, der ikke er tilpasset til inuit børn, ikke bør anvendes i udredningen. Psykologiske tests, der ikke er valideret for den specifikke befolkning, de anvendes på, kan føre til fejldiagnoser og uhensigtsmæssige interventioner. Disse udredningsværktøjer, der stadig er under udvikling med fokus på de unikke forhold og erfaringer fra Socialstyrelsen i Grønland ikke er anvendelige, da disse tests endnu ikke har opnået validitet, men kun er beregnet til undersøgelse af inuit børn i Grønland. Dette kan bekræftes hos SDU.

Derfor bør man i udredningsprocessen altid prioritere at anvende valide og kulturelt relevante værktøjer, så man kan sikre en retfærdig og præcis vurdering af barnets behov og ressourcer. Lige så vel som inuit børnefamilier og deres oprindelige kulturelle forskelligheder fra deres ophavs sted er yderst vigtigt at pointere, så de får den rette vurdering fra VISO´s specielle enhed.

Inkluderingen af en bekendtgørelse i §14, der sikrer, at kun sikkerhedsgodkendte (certificerede) tolke anvendes, vil kunne bidrage til at hæve kvaliteten af tolkebistanden. Dette vil ikke kun sikre, at kommunikationen foregår korrekt, men også at der tages hensyn til de specifikke behov, som inuit borgere måtte have. Det er tydeligt, at der er et problem med tolkebistand i forbindelse med Børne- og Ungeudvalgsmøderne, især når det gælder brugen af ikke valide tolke. Det er vigtigt for både retssikkerheden og kvaliteten af den kommunikation, der finder sted, at der anvendes tolke, der er korrekt uddannede og certificerede.

At Ankestyrelsen sender klager til tolkebureauer om ikke valide inuit tolke understreger behovet for strammere regulering af, hvilke tolke der kan benyttes. Det er afgørende for både den enkelte borger og de offentlige instanser, at der er klare retningslinjer for brugen af tolke. Det vil være en god idé at fremføre dette forslag til relevante beslutningstagere, så man kan arbejde hen imod en bedre og mere sikker tolkebistand i offentlige sammenhænge.

Det er vigtigt at pointere i §16 i forbindelse med aktindsigt og behandling af sagsoplysninger. Ifølge aktindsigtsloven har borgere ret til at få indsigt i sager, der vedrører dem, og det er derfor essentielt, at myndighederne overholder tidsfristerne for at sikre en effektiv og retfærdig sagsbehandling. At sikre, at oplysningerne er tilgængelige hos VISO (Videnscenter for Social- og Specialområdet) inden for 7 dage efter anmodning, kan være med til at forhindre unødvendige forsinkelser og sikre, at sagerne behandles hurtigt og korrekt. Samt at

forældremyndighedsindehaverne skal modtage en oversat afgørelse på grønlandsk, hvis behovet er der.

Afslutningsvis er det os stærkt undrende of har stor bekymring med VISO ´s PLAN tilrettelagt for den enkelte inuit børnefamilier med anbragte børn i Danmark. Vi har fået adgang til dette VISO PLAN, som varer i 6,5 måned i forhold til en Forældrekompetenceundersøgelse, der varer i gennemsnittet 4 uger. Det fremgår i VISO ´s PLAN at VISO udarbejder arbejds møde med en psykolog i den enkelte sag vedrørende test/vurdering: tilpasning af vurderingskonceptet Mail, som ingen er informeret herom, hvordan denne vurderingskoncept ser ud i virkeligheden og hvad den indeholder. Desuden har VISO udarbejdet notater om tilpasning af test til ”særlige grønlandske forhold” – samt udarbejdelse af udredningsrapporten, når der ikke foreligger tilpasset tests til inuit i Danmark ifølge professor i SDU. Det er yderst afgørende at VISO benytter valide tests mod inuit børn, udarbejdet af eksperter i området. Det er meget vigtigt, at VISO anvender valide tests til inuitbørn, som er udviklet af eksperter inden for området. Disse tests bør ikke være baseret på oversatte versioner. I værste fald vil det resultere i, at sagerne bliver behandlet forkert endnu en gang og vurderet fejlagtigt, hvilket er uhensigtsmæssigt og risikere inuitbørn anbringes igen udefra forkerte grundlagde.

Laila Bertelsen
Foreningen MAPI

Høringssvar:

Udkast til bekendtgørelse om den særlige nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og boligstyrelsen.

Som nævnt i tidligere høringssvar hilser vi velkomment, at der oprettes en særlig enhed i VISO, der skal rådgive kommunerne ifm. med anbringelsessager vedr. grønlandske børn. Vi glædes også over, at der i bekendtgørelse lægges vægt på, at enheden skal omfatte personer med indgående viden om grønlandske sproglige og kulturelle forhold.

Vi håber, at der både i oprettelsen af enheden, i udviklingen af den systematik, der skal træde i stedet for psykologiske test samt enhedens arbejde i det hele taget gives plads til, at de grønlandske kompetencer og viden kan komme tilstrækkeligt i spil. Vi anser dette for en forudsætning for, at den rådgivende enhed i praksis kan bidrage med et mere retvisende grundlag for vurdering af forældrekompeterencer. Det er vores erfaring, at det kræver en særlig opmærksomhed på vores eget danske udgangspunkt at træde til side og give plads til andre og nye måder at se tingene på.

Vi håber også, at samme opmærksomhed vil gøre sig gældende i kommunikationen og samarbejdet med grønlandske forældre, børn og unge. Og at dette også bliver en del af rådgivningen til kommunerne. Som påpeget i tidligere høringssvar til ændring til Barnets Lov er det ikke alene i anvendelsen af test, at der kan forekomme sproglige og kulturelle misforståelser og bias, men i sagsbehandlingen generelt. Det dårlige samarbejde kan betyde, at de forebyggende indsatser, som bør iværksættes, inden en anbringelse kommer på tale, ikke er adækvate eller lykkes godt nok. I sidste ende kan det medføre anbringelser, der kunne være undgået.

Afsluttende vil vi gentage vores bekymring for, at det ensidige fokus på de psykologiske test, ikke i tilstrækkelig grad vil indfri formålet om at beskytte sociale, kulturelle værdier og at undgå, at børn og unge med grønlandsk baggrund anbringes uden for hjemmet uden det fornødne grundlag.

Grønlandske Børn
Balders Plads 1
2200 København N
+45 3585 8330

Kalaallit Meerartaat
2-002
Postboks 1764
3900 Nuuk
+299 31 10 11

www.fgb.dk
www.fgb.gl

Dansk CVR: 53370616
Grønlandsk CVR: 38810464

Vi håber derfor, at oprettelsen af den rådgivende enhed ses som et led i bestræbelserne på en styrket retssikkerhed, en styrket sagsbehandling og et øget fokus på, hvordan de grønlandske familier, som har behov for det, kan støttes til et godt liv i Danmark.

Med venlig hilsen

Puk Draiby
Generalsekretær, Grønlandske Børn / Kalaallit Meerartaat

**Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Sendt på mail til p-boern@sm.dk

KL's høringssvar til udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen

Social- og Boligministeriet har den 17. marts 2025 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen. Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 7. april 2025 kl. 12.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til udkast til bekendtgørelse:

Generelt

KL finder det forvirrende, at den særlige enhed defineres forskelligt i de bestemmelser, der vedrører den særlige enheden. Fx står der i § 10 "den særlige enhed", i § 11, "den særlige enhed i VISO" og i § 13, står der alene "VISO", selvom bestemmelsen vedrører den særlige enhed.

KL vil anbefale, at der konsekvent anvendes "den særlige enhed" i relevante bestemmelser – eventuelt "den særlige enhed i VISO" for at præcisere at indholdet i bestemmelsen er målrettet den særlige enhed.

Regler om frister

Det undrer KL, at der ikke ses at være taget stilling til eventuelle frister i den nye bekendtgørelse. KL undrer sig fordi, det ifølge bemærkningerne til lovforslaget om oprettelse af den særlige enhed fremgår, at social- og boligministerens bemyndigelse også vil omfatte regler om frister for blandt den særlige enheds behandling af sager efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171b og 171c i barnets lov.

KL vil anbefale, at der i bekendtgørelsen tages stilling til, hvilke frister der skal gælde ved blandt andet enhedens behandling af sager efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171b og 171c i barnets lov.

Dato: 31. marts 2025

Sags ID: SAG-2025-01261
Dok. ID: 3557871

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Gennemførelse af de konkrete opgaver i den særlige enhed

KL finder det fortsat uklart, hvorledes den særlige enhed helt konkret vil gennemføre sine opgaver, når den særlige enhed skal lave en undersøgelse eller en vurdering. KL gjorde opmærksom på samme i sit hørings-svar fra den 17. februar 2025 til lovforslaget om oprettelse af den særlige enhed.

Skal opgaven fx udføres ved den særlige enheds fysiske fremmøde ude i de enkelte kommuner, ude i hjemmene, hvor familien bor, på skolen, i dagtilbuddet eller andre steder? Eller forventes børnene, de unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre at transportere sig til den særlige enhed i Odense?

KL vil anbefale, at der indføres bestemmelser i bekendtgørelsen, som svarer på de ovenfor nævnte spørgsmål, så både kommunerne, børnene, de unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre, ved, hvor undersøgelsen eller vurderingen vil kunne komme til at foregå.

Afgørelse ved henvendelse til den særlige enhed i VISO

Der ses ikke at være regler for, om kommunen skal træffe en afgørelse, når der henvises til en undersøgelse eller vurdering i den særlige enhed i VISO. Tilsvarende gælder for igangværende sager om anbringelse, som vurderes at skulle fremsendes.

KL ønsker på baggrund af ovenstående svar på følgende spørgsmål:

- Skal kommunen træffe en afgørelse, hvis kommunen vurderer, at der ikke skal foretages en psykologisk test?
- Hvis kommunen vurderer, at der ikke skal foretages en psykologisk test, og sagen derfor ikke skal sendes til den særlige enhed, vil barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller vordende forældre da selv kunne henvende sig til den særlige enhed i VISO?
- Eller skal barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller vordende forældre, hvis de ønsker at henvende sig om vurdering eller undersøgelse, gå via kommunen, som så skal træffe afgørelse om evt. afslag på vurdering i enheden, som herefter vil kunne indbringes for Ankestyrelsen?
- Eller er hensigten med de nye regler, at der gælder andre regler for sager til den særlige enhed i VISO end der gælder for sager om vejledende udredning i VISO, jf. § 166, stk. 1, 2. pkt. i barnets lov?

Baggrunden for KL's spørgsmål er, at det ifølge § 166, stk. 1, 2. pkt. i barnets lov, fremgår, at kommunen træffer afgørelse om henvisning af barnet eller den unge til gratis vejledende udredning i VISO.

KL ønsker i den forbindelse svar på, hvori forskellen er på en henvendelse om en gratis vejledende udredning i VISO og en gratis undersøgelse eller vurdering i den særlige enhed i VISO? Begge dele beror efter KL's opfattelse på kommunens konkrete vurdering i den enkelte sag. Herudover tages der i sager om gratis vejledende udredning hensyn til borgerens retssikkerhed, hvilket der tilsyneladende ikke gør ved undersøgelse og vurdering i den særlige enhed.

Dato: 31. marts 2025

Sags ID: SAG-2025-01261
Dok. ID: 3557871

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Den særlige enheds afgørelse

Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 2, at VISO træffer en afgørelse, jf. § 168 i barnets lov.

KL ønsker svar på, om VISO både skal træffe afgørelse om den vurdering, der skal foretages, herunder den konklusion, der sendes til kommunen, og når den særlige enhed vurderer, at den konkrete sag falder udenfor enhedens område?

Andre relevante parter

Det fremgår af § 12, stk. 2, at sagsoplysningerne og VISO's dialog med kommunen, barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren og kommende forælder samt "eventuelle andre relevante parter" danner grundlag for VISO's vurdering og afgørelse efter § 168 i barnets lov. Tilsvarende fremgår det af § 13, at undersøgelsen eller vurderingen tilrettelægges i dialog med blandt andet andre relevante parter. Ligesom det også fremgår af § 14, stk. 2, at VISO kan afholde møde med andre relevante parter om resultaterne af konklusionen.

KL er nysgerrig på, hvilke andre eventuelle relevante parter, VISO kan have dialog med. KL vil i den forbindelse anbefale, at det kommer til at fremgå, hvilke andre eventuelle relevante parter, som ikke er parter i kommunen, der konkret henvises til.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 31. marts 2025

Sags ID: SAG-2025-01261
Dok. ID: 3557871

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Fra: Christian Palsteen Dong (cpd@politiforbundet.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen
E-mailtitel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)
Sendt: 17-03-2025 13:35

Politiforbundet har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Jnr. 2025-00277

Med venlig hilsen

Christian Palsteen Dong
Forbundssekretær

Gammel Kongevej 60, 11. sal
DK-1850 Frederiksberg

Tlf. +45 33 45 59 60

Mobil +45 29 63 83 99

E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Fra: Udsatte Børn <p-boern@sm.dk>

Sendt: 17. marts 2025 10:29

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; Advokatsamfundet <postkasse@advokatsamfundet.dk>; bkf@bkchefer.dk; bupl@bupl.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; Det Grønlandske Hus i København <illu@sumut.dk>; Det Grønlandske Hus i Odense <info@dgh-odense.dk>; Det Grønlandske Hus i Århus <aarhus@glhus.dk>; Det Grønlandske Hus i Aalborg <aalborg@dgh-aalborg.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; iian@nanoq.gl; Kirsten Olesen <kiol@nanoq.gl>; dch@dch.dk; jura@dommerfm.dk; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; fgb@fgb.dk; kontakt@menim.dk; info@fbu.dk; kontakt@gadejuristen.dk; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; kontakt@joannahuset.dk; info@justitia-int.org; KL <kl@kl.dk>; lfbf@lfbf.dk; dlt@sind.dk; lfs@lfs.dk; los@los.dk; info@livsvaerk.org; dadl@dadl.dk; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; PLF hovedmail <kontakt@plejefamilierne.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; plo@dadl.dk; Red Barnet <redbarnet@redbarnet.dk>; redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk; OLE HASSELGAARD <rigsadvokaten@ankl.dk>; 0---RIGSPOLITIET DANMARK <politi@politi.dk>; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; sila360ngo@gmail.com; mail@sjaldnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; sl@sl.dk; kontakt@stenbroensjurister.dk; tabuka@tabuka.dk; info@urk.dk; uknaevn@uknaevn.dk; ungdomsringen@ungdomsringen.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; info@rigsrevisionen.dk; info@velfaerdschefer.dk; mapi@foreningen-mapi.com

Emne: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

Se vedlagte høringsbrev og udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Med venlig hilsen

Kontor for Udsatte Børn

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00

<https://url41.mailanyone.net/scanner?m=1tu6iq-000000004ih-2mCK&d=4%7Cmail%2F90%2F1742203800%2F1tu6iq-000000004ih-2mCK%7Cin41g%7C57e1b682%7C25933027%7C13345177%7C67D7EA8422FBD375106E58DBF9AE305B&o=d.www.kws&s=4EiKxHRUGkbpR-HoK9CTsHvfpe8>
Sådan behandler vi personoplysninger

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Fra: Christian Bille-Sandø (cbs@rigsrevisionen.dk)
Titel: Bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen
E-mailtitel: Bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)
Sendt: 07-04-2025 13:05

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Social og Boligministeriet

Ministeriet har den 17. marts 2025 sendt Bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget/bekendtgørelsen og kan konstatere, at det/den ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere. Jeg skal beklage det forsinkede svar.

Med venlig hilsen

Christian Bille-Sandø
Specialkonsulent

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir.+45 33 92 86 50
cbs@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Bekræft venligst, at denne e-mail er modtaget.
Please confirm receipt of this e-mail.

p-boren@

Høringssvar til bekendtgørelse kapitel 3 om "Den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i VISO"

Konklusionen fra SILA360 er; at det ikke er muligt for VISO at opnå den fornødne ekspertise "i grønlandske sproglige og kulturelle forhold" og at der, jf. lovforslaget L139 jf. bekendtgørelsen, stadig ikke er den fornødne respekt for de grønlandske familier. Det skal have i erindring, at VISOs vurderinger vil erstatte FKU'er men vil stadig anses som "ekspertudsagn", som tillægges afgørende vægt. De grønlandske familier tilbydes vilkår, som danske familier aldrig vil blive tilbudt eller vil acceptere, hvor etableringen og indretningen af VISO tilsyneladende sker efter VISO's behov og ikke de pågældende familiers/ borgeres.

SILA360 skal erindre om, at de grønlandske familier/ borgere ikke kan tvinges til at indgå i et forløb i VISO og er pt. tvivlsomt, hvorvidt SILA360 kan bakke op om VISO's enhed. Rammerne i lovforslaget L139 og forslaget til bekendtgørelsen sikrer ikke pt. den påkrævede retssikkerhed, fornødne respekt eller den højeste faglige standard. De øvrige udfordringer som SILA360 har påpeget adskillige gange, herunder bl.a. de juridiske aspekter, oprindelige folks rettigheder eller menneskerettigheder, som er yderst problematiske, tages stadig ikke i betragtning. Samme udfordringer vil gentage sig under VISO. VIVEs rapport "*Anbringelser af børn med grønlandsk baggrund – fra kommunerne*" har ikke inddraget de omfattende og, for de grønlandske familier og børns, alvorlige underminerede aspekter i sagsbehandlingen og har en afsmittende effekt på Socialministeriets/ VISOs arbejde.

SILA360 har adskillige gange påpeget at psykologundersøgelserne udelukkende udgør en brøkdel af udfordringerne i anbringelses- og adoptionssagerne – men er affejet som uproblematisk. I teorien. De der har været medvirkende til at udarbejde L139 og forslaget til bekendtgørelsen kender ikke praksis fra den virkelige verden, som de grønlandske familier befinder sig i. SILA360 vurderer derfor, at enheden i VISO igen bliver "i mangel af bedre" og at det igen kun er "på papiret" at grønlandske familiers vilkår forbedres. Det er respektløst mod de grønlandske familier, hvor der i L139 ovenikøbet henvises til beskyttelselementerne i ILO-konventionen. Derfor anbefales det iht. ILO-konventionen, at der etableres en kontrolinstans.

Det er besluttet, med etableringen af VISO, at der skal anvendes massive økonomiske ressourcer på de grønlandske familier/ borgere, men udfordringerne løses ikke og hvor der tilsyneladende slækkes på den ellers påkrævede højde faglighed i arbejdet med anbringelser og adoptioner af grønlandske børn.

VISO har allerede opstartet forløb med grønlandske familier i den grønlandske enhed, hvor der er lagt planer for de familier, der er omfattet af L139. Det anses yderst problematisk når detaljerne i lovforslaget ikke er forhandlet og den endelige lov ikke er vedtaget i Folketinget. Er det et signal fra Socialministeriets Socialstyrelse (VISO) at signalere, at høringssvar fra instanser og foreninger, der har tværfaglig ekspertise indenfor området, er ligegyldige og ikke påtænkes taget i betragtning?

Med venlig hilsen
Tina Naamansen
Formand SILA360, jurist

Indhold

Til §10 – generelt	3
Stk. 1 – VISO kan ikke opnå ekspertise	3
Stk. 2 - for høj risiko for racialisering og nyere eksempler fra autoriserede psykologer	5
Stk. 3 – ILO konventionens anvendes selektivt.....	8
Stk. 4	10
Stk. 5	11
Til § 11	11
Til § 12	12
Stk. 1	12
Stk. 2	12
Stk. 13	13
Til § 14	13
Stk. 1	13
Stk. 2	13
Til § 15	13
Til § 16	14
Stk. 1	14
Stk. 2	14
Stk. 3	14
Stk. 4	15
Til § 17	15
Stk. 1	15
Stk. 2	15

Til §10 – generelt

Har VISO ekspertisen i ”grønlandsk sproglige og kulturelle forhold”, burde VISO have været i stand til at perspektivere de vilkår som de grønlandske familier/ borgere tilbydes:

- vil en primært grønlandsktalende socialrådgiver, der bor i Grønland og engang har boet i Danmark for fx 10 år siden, blive anerkendt som en fagperson i Danmark, der har ekspertise i dansk sproglige og kulturelle forhold i Danmark? Nej.
- Vil en dansk familie være tryk ved at blive vurderet af en grønlandsktalende person (i Grønland eller i Danmark), hvis den grønlandsktalende socialrådgiver samtaler med en dansk familie med tolkebistand og som skal vurdere behovet for om deres barn skal anbringes eller adopteres? Nej.

Ansatte/ leverandører i VISO som minimum kunne perspektivere og mentalisere de vilkår de grønlandske familier/ borgere tilbydes samt se enheden fra det grønlandske borgeraspekt - jo mere indgribende en foranstaltning er, desto større krav stilles der til processen som også omfatter samtaler, vurderinger m.v., som bør ske på betryggende vis og hvilket ikke er tilfældet pt.

Stk. 1 – VISO kan ikke opnå ekspertise

§ 10. Den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, jf. § 171 a i barnets lov, består af ansatte i VISO og relevante dele af VISO's leverandørnetværk.

Det vurderes at VISO ikke kan opnå ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold og forstår ikke hvad kulturel bias er eller mekanismerne bag.

De absolutte minimumskrav for at arbejde med de grønlandske familier i VISO, skal være at ansatte eller leverandører har ERFARING (ikke blot kendskab) i arbejdet med grønlandske familier og er grønlandsksproget.

Det er bemærket;

- 1) At VISO har ikke taget initiativ til at videreformidle opslag eller lign., hvori der søges grønlandsktalende personale eller – leverandører på forskellige niveauer. Idet den grønlandske enhed er nyoprettet og er en ekstraordinær situation, har der været forventet ordentlighed og at VISO ville være aktivt opsøgende og imødekommende overfor grønlandsktalende personale. Der fremgår intet herom på VISO's hjemmeside og **der er tilstrækkeligt grønlandsktalende fagkyndige personer på alle niveauer, bosiddende både i Grønland og Danmark – og som har tilstrækkelige kompetencer til at udføre opgaverne i VISO.** Det skal ikke hedde sig, at der ikke var tilstrækkeligt interesserede grønlandsktalende fagpersoner, der har henvendt sig til VISO.
- 2) VISO allerede har familier i forløb og SILA360 har fået meldinger fra grønlandske familier. Dansktalende personer, som engang har boet i Grønland for årtier siden, er tilknyttet familierne. Hvorvidt vedkommendes faglige baggrund og erfaring er relevant findes tvivlsomt ifm. samtaler, vurderinger m.v. ift. om anbringelser, fortsat anbringelse eller adoptioner af grønlandske børn.
- 3) At formålet med oprettelsen af den grønlandske enhed i VISO er tilsyneladende glemt – en erstatning for standardiserede psykologiske tests - idet det er erkendt at de standardiserede psykologiske tests er kultursensitive/ kulturelt biased og dermed at testresultaterne er tvivlsomme.

Den mindste risiko for kulturel bias i vurderingen af grønlandske familier forventedes elimineret ved etableringen af den grønlandske enhed i VISO, men er pt. stærkt tvivlsomt, hvorvidt det kan opnås.

Det anbefales:

- 1) **At det indføres i bekendtgørelsen, at der etableres og afsættes midler til en kontrolgruppe, der observerer og kontrollerer processerne, så VISOs virke ifm. vurderingen af grønlandske familier, til hver en tid er åbent og transparent – ikke mindst at der kan rettes op på uhensigtsmæssigheder straks.** Det skyldes årtiers manglende respekt for grønlandske familier, som ikke oplyses tilstrækkeligt om deres alm. rettigheder, menneskerettigheder, oprindelige folks rettigheder osv. Det har taget 6 år for myndigheder at reagere på udfordringerne med FKU'erne. Det burde have været muligt at indgå en dialog og finde løsninger, men dialogen udeblev til trods for sagernes alvorlighed og indgribende karakter – der er stor risiko for, at dette gentager sig i VISO, idet det tilsyneladende ikke er ønsket, at fagkyndige personer med indgående kendskab til dansk anbringelsespraksis, hvilke udfordringer familierne har med kommunernes sagsbehandling, oprindelige folks rettigheder m.m., hvor det tilsyneladende er troen, at VISO kan se sig bort fra kulturel bias i deres samtaler, vurderinger m.v. (oplysning og informationsmateriale har vist sig langt fra utilstrækkeligt).
- 2) **At det indføres i bekendtgørelsen, at den, til hver en tid gældende best practice ifm. arbejdet med grønlandske familier skal følges (ikke retningslinjer).** Der bør snarest muligt udarbejdes og offentliggøres best practice ifm. VISOs arbejde iht. L139 og bekendtgørelsen. Socialstyrelsens 'Retningslinjer for iværksættelse og brugen af forældrekompetenceundersøgelser' blev aldrig fulgt af psykologerne ifm. udarbejdelsen af FKU'er/ sager, idet det udelukkende er retningslinjer og ikke et lovkrav.
 Psykologundersøgelseernes hidtidige validitet er, som bekendt vilkårlig, idet det beror på psykologernes subjektive kriterier/ "metodefrihed" (for anvendelsen og fortolkning af kultursensitive tests uden forbehold for respondenternes grønlandske baggrund, idet adskillige psykologer mener at tolkebistand, at en grønlandsk respondent kan tilstrækkeligt dansk, at den grønlandske respondent har boet tilstrækkelig længe i Danmark osv. medfører testresultaternes validitet). Best practice bør snarest muligt udarbejdes, oversættes og offentliggøres. Det vil medføre den positive effekt, at de grønlandske familier kan gøre sig bekendte med, hvilke forventninger de kan have til et forløb i VISO.
- 3) **At det indføres i bekendtgørelsen, at VISO forpligtes til at være opsøgende og imødekomende overfor grønlandsktalende personale.** Det er bemærket at Naalakkersuisoq/ Departementet for Børn og unge i deres høringssvar til L139 har opfordret til at mindst én i VISO er grønlandsktalende, hvilket ikke vurderes tilstrækkeligt, men er skrevet af udelukkende dansktalende personer uden kendskab til dansk anbringelsespraksis eller hvor konstrueret en samtale er med tolkebistand. Grønlandsktalende bør også sikres kompetenceudvikling, medmindre hensigten er, at danske personer fortsat skal være i kontrol over definitionen af "grønlandskheden" og normadfærden for grønlandere. Det bliver uanset resultat i VISO jf. den påtænkte konstellation.

Stk. 2- for høj risiko for racialisering og nyere eksempler fra autoriserede psykologer

"Stk. 2. Den særlige enhed skal omfatte personer, der har de nødvendige sprogkundskaber i grønlandsk. Den særlige enhed skal i øvrigt sikre den nødvendige tolkebistand ved undersøgelser, vurderinger m.v. når en sag er omfattet af §§ 171 b eller 171 c i barnets lov."

Først oplyses det jf. 1. stk. 1, at enheden i VISO har ekspertise i grønlandske sproglige kulturelle forhold og i stk. 2, 1. pkt., at den grønlandske enhed skal omfatte personer, 'der har de nødvendige sprogkundskaber i grønlandsk', for derefter at fremgå i stk. 2, at 'den grønlandske enhed skal sikre den nødvendige tolkebistand ved undersøgelser, vurderinger m.v.'?

VISO anvender ansatte eller leverandører, der er dansktalende og som derfor har brug for tolkebistand i samtalen med de grønlandske familier. Der bør være fokus på respekten for de grønlandske familier, deres ønsker og præferencer. Der er en meget stor risiko for kulturel bias i VISOs konstellation, hvor det tilsyneladende er svært at forstå hvor svært, konstrueret eller kunstig en situation, der opstår, når en samtale gennemføres via tolk - i enheden, der skulle forestille sig at have "ekspertise i grønlandsk sprog og kulturelle forhold".

Det er bekymrende såfremt Socialministeriet/ VISO anser tolkebistand, og personer der har boet i Grønland i en kort periode, som "ekspertisen", idet der er mange flere aspekter i arbejdet med grønlandske familier. Processen er svært bekymrende, idet hele processen giver det indtryk, at der er mistillid til grønlandsktalende fagpersoner, selv universitetsuddannede, hvilket også skal ses i lyset af, at VISO ikke har været opsøgende ift. grønlandsktalende personale, hverken i Grønland eller Danmark. Der er mange fordomme om den grønlandske arbejdskraft, at der ikke er tilstrækkeligt uddannede grønlandsktalende fagpersoner (og søges derfor ikke), at der sås tvivl om grønlandske fagpersoners tilstrækkelighed, faglighed m.m., men er et typisk postkolonialt syndrom, der er dokumenteret.

At der henvises til beskyttelseselementerne i ILO-konventionen i L139, men de grønlandske familier alligevel tilbydes vilkår – samtaler og vurderinger via tolkebistand - hvilket er uhensigtsmæssigt for de grønlandske familier, men er belejligt for VISO.

Socialministeriet og VISO skal forstå alvoren i sagernes karakter og at familierne står i en sårbar situation, hvor de grønlandske familiers tryghed og tillid til VISO's enhed vil være altafgørende for VISOs virke. Det anbefales, at VISOs virke ikke arbejder med grønlandske familier på en uhensigtsmæssig måde og som igen bærer præg af "i mangel af bedre" (som ved FKU'erne/ testene).

Det er bydende nødvendigt at grønlandsktalende også opnår kompetenceudvikling.

Der skal stilles meget tydelige krav i bekendtgørelsen for at hindre en gentagelse af, at de grønlandske familier igen befinder sig i den situation, at der foretages tvivlsomme vurderinger af dem (ift. tests).

Det anbefales;

- 1) At det indføres i bekendtgørelsen, at tolkebistand udelukkende anvendes helt undtagelsesvist, hvis familierne/ borgerne primært taler grønlandsk eller foretrækker at tale grønlandsk (følelsessproget),

- 2) At det indføres i bekendtgørelsen at VISOs vurderinger skal oversættes skriftligt til grønlandsk på forlangende af familierne/ borgerne, såfremt der er et ønske herom (erfaringsmæssigt er ingen FKU'er eller psykologundersøgelser af børn oversat til grønlandsk til trods for sagernes meget indgribende karakter).
- 3) At det indføres i bekendtgørelsen, at de grønlandske familier/ borgere skal have mulighed for at vælge, hvorvidt de ønsker grønlandsktalende eller dansktalende fagpersoner tilknyttet deres forløb i VISO, eller om de grønlandske familier/ borgere, der primært taler grønlandsk accepterer dansktalende personer tilknyttet m/ tolkebistand.
  - a. At der skal foreligge et tydelig **skriftligt informeret samtykke** fra de grønlandske familier/ borgere for, hvilket sprog ("kommunikationsmodel"), der er accepteret ifm. forløbet i VISO.
  - b. At der skal være et frit valg for de grønlandske familier/borgere, ifm. de til familien tilknyttede personer fra VISO, hvis de har præferencer mht. sprog eller personer de har kemi med (uanset grønlandsk- eller dansktalende),
  - c. Der bør være minimumskrav for dansktalende 'grønlandseksperter' i VISO, for at hindre en gentagelse af kulturel bias;
    - i. Hvis dansktalende personer deltager i processen med samtaler, vurderinger eller lign. af de grønlandske familier – og familien/ borgeren accepterer dette - skal vedkommende have boet i Grønland i min. 3 år indenfor de sidste 8 år. Grønland er i rivende udvikling. Det er erfaringen at mange sidder fast i forestillingen om grønlændere/ Grønland, men 10-20 år efter at have boet i Grønland,
    - ii. At VISO til hver en tid skal redegøre for, hvordan ansattes og leverandørers kompetencer anses for relevante ifm. arbejdet med grønlandske familier – det kan ikke være afgørende, hvorvidt vedkommende har boet i Grønland. Det er ikke en kompetence i sig selv, men en kvalitet.
- 4) At der iværksættes tiltag for at sikre, at ansatte i VISO eller eksterne leverandører ikke har kulturel bias eller kulturelle forbehold, idet tendensen er, at grønlandsk baggrund ofte bliver "problemet" og hvor holdningen blandt mange er, at grønlændere "trækker offerkortet" men skyldes manglende forståelse for kulturel bias, racisme m.m. og hvordan det kommer til udtryk.

Det skal have i erindring, at der ikke kan ske en 1:1 oversættelse fra grønlandsk/ dansk, fordi mange ord og begreber ikke findes på hhv. grønlandsk eller dansk – det komplicerer en samtale (en oversættelse), hvor den udelukkende dansktalende fagperson ikke kan vurdere oversættelsens kvalitet, hverken ifm. de oversatte spørgsmål eller svar, men er ansvarlig for vurderingen. Det er ikke acceptable vilkår for de primært grønlandsktalende familier.

Eksempler, hvor autoriserede psykologers gætterier og racialisering komplicerer sagerne:

I et relevant, konkret og helt nyt eksempel, har den pågældende autoriserede psykolog ifm. en psykologundersøgelse (FKU) vurderet tolkebistanden til at være god. Psykologen vurderede derfor, at den pågældende grønlandske forælder har sprog-mæssige vanskeligheder – også på sit modersmål, hvilket også fremgik af den tidligere FKU ifm. anvendelsen af WAIS IQ-testen, at vedkommende mor har sproglige vanskeligheder – den tidligere FKU valideres derfor og præges henimod en konklusion pba. gætterier. Den vedkommende mor er ikke uden for sociale fællesskaber.

Denne psykolog blev specifikt oplyst af SILA360 at der var kulturel bias i testene, hvilket psykologen aldrig havde hørt om, trods den massive omtale herom. Moren blev derfor testet med en alternativ test, hvor mor i den første FKU havde en vurderet IQ på 74 med WAIS og senere en IQ på 107, med en alternativ test. Selvfølgelig blev den lavt målte IQ på 74 brugt imod mor i anbringelsessituationen.

[redacted] Heller ikke selv om det forekommer ut. at tolken oversætter tydeligt til grønlandsk og gentager spørgsmålet.

Det kunne således se ud til at [redacted] har nogle sproglige forarbejdningsvanskeligheder, som ikke alene kan forklares med dansksproglige vanskeligheder. [redacted] taler rigtig godt dansk. Men hendes svar antyder, at hun ikke får forarbejdet det, hun hører, heller ikke selv om det bliver oversat til grønlandsk.

Man kunne få en mistanke om, at der er tale om en sprogforstyrrelse, som også er til stede på modersmålet. Sproglige forarbejdningsvanskeligheder er en udviklingsforstyrrelse, der påvirker sprog, indlæring, venskaber og følelsesmæssig udvikling. Mennesker med sproglige forarbejdningsvanskeligheder er i stor risiko for at blive holdt uden for sociale fællesskaber. Mennesker med sprogforstyrrelser er ofte gået under den "pædagogiske radar", da kendskabet til disse vanskeligheder ikke er særlig udbredt.

I et andet relevant, konkret og helt nyt eksempel, fremgår et tydeligt eksempel på en typiske racialisering, der konstateres i samtlige sager. Det grønlandske anbragte barn tillægges racistiske motiver allerede som 6-årig. Selvom der ikke tidligere har været udfordringer med barnet, tilskrives det faktum at barnet ikke vil tale, barnets modstand imod det danske sprog og at tale med danske autoriteter – altså en frygt at tale med dem der anbragte barnet – denne modstand mod det danske sprog forsøges underbygget med at de grønlandske børn i Grønland taler mere og mere engelsk og giver børn og unge i Grønland racistiske motiver. Det er et kendt fænomen at engelsk er et invasivt sprog og at børn – også danske børn i Danmark - eksponeres for meget engelsk og tillærer sig sprog fra film, internettet (tik tok, youtubere, sange) osv. Det pågældende barn er vurderet til at have en angsttilstand, men hvor psykologens gætteri og racialisering d.d. medfører, at der ikke kan arbejdes relevant med barnet, fordi barnet er tillagt racistiske motiver. Det sker konstant, også for de børn, der udredes i børneungepsykiatrien, hvor barnets udfordringer er at det er grønlandsk.

[redacted] mener, at [redacted] er det af de [redacted] børn, der fremtræder mest grønlandsk. Måske [redacted] også bevarer sig identitet som grønlænder ved at yde modstand mod det danske sprog – og modstand mod overhovedet at tale med danske autoriteter. Den kan være en manifestation – eller ses som en frygt for at tale med dem, som, [redacted] mener, har fjernet [redacted] fra moren (og jo faren). Det er kendt, at mange grønlandske børn, også dem der bor i Grønland, vender sig mod engelsk og kun lærer sig dansk i begrænset omfang.

Det giver ikke ingen mening, men er de typiske situationer grønlændere befinder sig i, i den virkelige verden.

De respektive børns fortsatte anbringelse skal vurderes, men hvor højtuddannede autoriserede fagfolk altså ikke forstår "kulturel bias", racialisering eller fordomme. Det er i SILA360's optik de færreste der arbejder med grønlandske familier der har en forståelse herfor og hvordan det kommer til udtryk. Det er personafhængigt, hvor det er meget svært for selv psykologer at holde sig tilbage med at foretage vurderinger de ikke er i stand til og beror derfor på gætteri og bruges imod familierne.

Stk. 3 – ILO konventionens anvendes selektivt

Stk. 3. Den særlige enhed skal bestå af personer med relevante social-, børne-, og psykologfaglige kompetencer, herunder autoriserede psykologer i forhold til enhedens opgaver.

Det er tvivlsomt, hvordan "personer med relevante social-, børne-, og psykologfaglige kompetencer" og jf. ovenstående krav til "indgående viden om det grønlandske sproglige og kulturelle forhold" –defineres og dokumenteres i relation til arbejdet med grønlandske familier – samt, hvad der anses som egentlige relevante kompetencer jf. ovenstående. Det er bekymrende at "ekspertelementet" i VISOs enhed tilsyneladende består i tolkebistand for ansatte i VISO. Det er ikke tilstrækkeligt jf. ILO-konventionen.

Som nævnt, skal det anses som en væsentlig kompetence at vedkommende, der tilknyttes den grønlandske VISO-enhed, har indgående socialfaglige kompetencer og erfaring ifm. arbejdet med grønlandske familier og vurderinger og har sproglig og kulturel forståelse. Det opnås ikke ved ophold i Grønland i en kort årrække for et årti siden eller mere.

Konstellationen i VISO-enheden er ikke i stand til at opfylde statens forpligtelser iht. ILO-konventionen – idet det ikke udelukkende er, for Socialministeriet eller VISO, bekvemmelige artikler i ILO-konventionen, der kan tages i betragtning;

Der fremgår bl.a. formuleret i vejledningen til L139, at VISO skal sikre;

"Ved dialogen i disse sager med grønlandske børn, unge og forældre skal det sikres, at deres sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke anerkendes og beskyttes sådan, at Danmarks forpligtelser efter ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater overholdes."

Og

Efter ILO-konventionen har regeringerne pligt til at anerkende og beskytte oprindelige folks sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke, ligesom regeringerne skal tage behørigt hensyn til karakteren af de problemer, som disse folk står over for. Danmark har således en særlig forpligtelse til at beskytte herboende grønlandere.

Øvrige artikler i ILO-konventionen skal ligeledes tages i betragtning:

Artikel 5

I forbindelse med gennemførelsen af denne konventions bestemmelser:

- **a) skal disse folks sociale, kulturelle, religiøse og åndelige værdier og skikke anerkendes og beskyttes, og der skal tages behørigt hensyn til karakteren af de problemer, som de står over for, både som grupper og som enkeltpersoner,**

- ***b) skal integriteten af disse folks værdier, skikke og institutioner respekteres,***
- ***c) skal der under inddragelse af og i samarbejde med de berørte folk vedtages foranstaltninger med henblik på at afbøde de vanskeligheder, som disse folk møder, når de står over for nye leve- og arbejdsvilkår***

Det ønskes defineret, jf. litra b) og c) i ILO-konventionens artikel 5, hvem Socialministeriet/ VISO mener at have inddraget og samarbejdet med "ift. berørte folk" ifm. inddragelse af og i samarbejde med de berørte folk vedtages foranstaltninger mhp. at afbøde vanskeligheder, som disse folk møder [...] – i dette tilfælde bl.a. vurderinger af forældre, børn og borgere. Der er ikke sket behørigt involvering af berørte folk, hvor der d.d. ikke jf. art. 33 i ILO-konventionen, fremgår, at der skal være et forum, hvor oprindelige folk inddrages i samtlige processer af planlagte tiltag.

Artikel 33

1. Den regeringsmyndighed, der er ansvarlig for de spørgsmål, der er omfattet af denne konvention, skal sikre, at der findes organer og andre passende mekanismer med henblik på administration af de programmer, der berører de pågældende folk, og skal sikre, at de har de nødvendige midler til på passende måde at gennemføre de opgaver, som de pålægges.

2. Disse programmer skal omfatte:

- ***a) planlægning, koordinering, gennemførelse og evaluering i samarbejde med de pågældende folk af de foranstaltninger, der omhandles i denne konvention,***
- ***b) forslag vedrørende lovgivning og andre foranstaltninger til de kompetente myndigheder og kontrol med gennemførelsen af de trufne foranstaltninger i samarbejde med de pågældende folk***

Der er ikke sikret involvering i planlægning, koordinering, gennemførelse eller evaluering, heller ikke sikret "kontrol med gennemførelsen af de trufne foranstaltninger", hvor samtaler/ samarbejde med personer i Naalakkersuisut, der intet kendskab har til dansk anbringelsespraksis, testes funktion, afgørende rolle i afgørelser, oprindelige folks rettigheder m.fl.

ILO-konventionens iagttages ikke ved at etablere en "enhed" som benævnes en enhed med "ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold", men uden at have ekspertisen, hvor det er undladt at involvere "det berørte folk". Muligheden for at afgive høringssvar ikke er tilstrækkeligt.

L139 er tydeligt udarbejdet uden respekt for ILO-konventionens bestemmelser og jf. SILA360's indeværende høringssvar og høringssvaret ifm. L139, taler det sit tydelige sprog. At der ikke er interesse i at involvere berørte folk eller eksperter på området, hvor ekspertisen i sproglige og kulturelle forhold i VISO er reduceret til personer der har boet en kort årrække i Grønland, eller tolkebistand, selvom der er tilstrækkeligt grønlandsktalende faggrupper som nævnt i stk. 3. Det er ikke at respektere folks integritet.

Vurderingen er, at VISO er indrettet efter Socialministeriets/ VISOs behov og ikke efter familiernes/ borgernes behov, hvor det efterfølgende er indrømmet fra dansk side, at grønlandske borgere udsættes for diskrimination og racisme. Det forekommer selvfølgelig også i anbringelsessager, hvor man fra dansk side er meget bange for en juridisk gennemgang af sagsakterne for at vurdere, hvorvidt menneskerettighederne og oprindelige folks rettigheder er overholdt for de grønlandske familier/ borgere.

Klageadgang: når autoriserede psykologer anvendes i VISO – uanset rolle – skal vurderinger fra VISO indklages for psykolognævnet, såfremt der er et grundlag herfor, idet klageadgangen følger den autoriserede psykolog.

Det anbefales:

- 1) at autoriserede psykologer: det skal indføres i bekendtgørelsen, at det skal være muligt at identificere den 'deltagende autoriserede psykologs rolle ifm. vurderingen af en grønlandsk familie/ borger'. Det bør tydeligt skitseres i fremtidige vurderinger.
Det skyldes at VISO tilsyneladende vil anvende en bred faggruppe ifm. vurderingen af én familie/ borger. Ifm. FKU'er har en eller to autoriserede psykologer foretaget psykologundersøgelserne. Hvis autoriserede psykologers rolle ikke defineres i sagerne, må det antages, at de pgl. autoriserede psykologer har forestået vurderingen alene.
- 2) At Socialstyrelsens materiale opdateres, hvor det bl.a. skal fremgå, at der er klageadgang over VISOs vurderinger til Psykolognævnet,

Såfremt rollerne for de autoriserede psykologer ikke fremgår, må det antages, at den autoriserede psykolog på sagen, alene har forestået samtlige opgaver i VISO ifm. vurderingen af de grønlandske familier (Altså måden som psykologundersøgelserne/ FKU'erne pt. udarbejdes på baggrund af, jf. nuværende Retningslinjer for udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser/ FKU'er og lovkravet om at autoriserede psykologer skal anvendes ved gennemførelsen af disse jf. Barnets lov).

Stk. 4

Stk. 4. Blandt fagpersonerne i særlige enhed, jf. stk. 1-3, skal der være personer med indgående viden om grønlandske sproglige og kulturelle forhold samt kendskab til tværkulturel psykologi.

Det er selvmodsigende ift. stk. 2 og 3, hvor der jf. stk. 2 fremgår "nødvendige", men jf. stk. 4 "indgående viden". Uanset hvad der menes, er der tilsyneladende lagt op til at ikke alle ansatte eller leverandører skal have "indgående viden". Der vil blive brugt rigtig mange ressourcer på fx med tolkebistand m.m.

Det kan IKKE være tilstrækkeligt med 'kendskab' til tværkulturel psykologi, men bør være et minimumskrav, for at sikre en tilstrækkelig høj faglig standard i VISO, at ansatte/ leverandører med **indgående og mangeårig erfaring** med tværkulturel testning, klinisk psykologi, arbejdet med grønlandske familier m.m. anvendes af VISO. 'Kendskab' opnås ved at fx at læse/ høre herom, hvilket ikke er tilstrækkeligt, men VISOs krav til ansatte og leverandørerne i VISO er påfaldende lavt, når kompetent grønlandsktalende fagpersoner med erfaring er tilgængelige, hvis de efterspørges.

Det anbefales;

- 1) At der sikres den højeste faglige standard ifm. vurderingen af grønlandske familier og ikke en enhed "der kompetenceudvikler ansatte mens arbejdet pågår", idet denne metode tidligere har været anvendt ifm. kommunernes "rådgivende team" i Foreningen Grønlandske børn – hvor formålet var at reducere antallet af anbragte grønlandske børn, men har ingen effekt haft, fordi kulturel bias, fordomme, racialisering m.m. ikke er anerkendte faktorer i sagsbehandlingen i den danske organisation Foreningen Grønlandske Børn.

Stk. 5

”Stk. 5. VISO skal i den enkelte sag efter §§ 171 b eller 171 c i barnets lov sikre inddragelse af de relevante fagpersoner, jf. stk. 2-4, ud fra de konkrete behov i sagen.”

Det skal i denne anledning have i erindring, at;

Erfaringsmæssigt vil risikoen for at de grønlandske familier igen befinder sig i en situation, hvor der forekommer kulturel bias, at de ikke har kemi (under udarbejdelsen af psykologundersøgelser, måtte de ikke frit vælge psykolog selvom der ingen kemi var), føler sig pressede til at tale med personer, hvor de ikke kan udtrykke sig på deres følelssprog og frygter fejlversættelser m.m. Dertil skal det have i erindring, at selv spørgeskemaer, selvevalueringsskemaer, forældres evaluering af deres børn m.m. skal være kulturtilpassede (det tager lang tid), hvor det ikke er tilstrækkeligt rent sprogligt at oversætte disse. Der vil være kulturel bias i sådanne, på samme måde som i alm. anvendte testbatterier og vil blive forstået og besvaret på forskellig vis – det er hele formålet med en kulturel tilpasning af tests og øvrige redskaber.

SDQ (strength and difficulties questionnaire – for forældre), er materiale som er indsamlet i den grønlandske befolkning om evalueringen af deres børn (2-14 år) – materialet er pt. 17 år gammelt. Børnerejseholdet har indsamlet normmateriale til SDQ (strength and difficulties questionnaire – for børn) og omfatter børn og unges egne oplevelser af deres styrker og vanskeligheder (11-17 år). Dertil findes ITQ skema vedr. traumer (11-17 år). Man kan undre sig over, at disse tests ikke har været implementeret i Danmark tidligere.

Hvis VISO har påtænkt at anvende dette materiale skal der være OBS på, at pgl. børn skal være min. 11 år (og kan dermed ikke anvendes til børn under 11 år, idet der ikke indsamlet normmateriale for børn under 11 år).

MIKI-testen/ Thomastesten (6-11 år) og OCTS (4-8 år) er på normindsamlingsstadiet i Grønland – disse anvendes i Grønland, mhp. at indsamle normmateriale og skal derfor bruges med forbehold for, at der ikke foreligger en endelig testtilpasning ifm. disse to tests/ screeningsværktøjer.

Det anbefales;

- 1) At VISO offentliggør hvilke tests der påtænkes anvendt ifm. arbejdet med grønlandske familier – fx ifm. best practice.

Til § 11

§ 11. Den særlige enhed i VISO skal yde bistand til kommunalbestyrelsen i forbindelse med indledende afklaring af, om en psykologisk vurdering eller undersøgelse, jf. § 171 b i barnets lov, kan være omfattet af enhedens bistand.

Ingen kommentarer, men bør være OBS på, at kommunerne vil afholde sig fra at vurdere at en psykologisk vurdering eller undersøgelse er nødvendig.

Til § 12

Stk. 1

§ 12. Når der vurderes at være tale om en undersøgelse eller vurdering, som omhandler en forælder, en kommende forælder eller et barn eller en ung omfattet af målgruppen for enhedens bistand efter § 171 b i barnets lov, skal kommunalbestyrelsen sende nødvendige sagsoplysninger og oplysninger om samtykke, jf. § 171 d, stk. 1 eller 2, til VISO.

Denne del kommer til at skabe udfordringer for de grønlandske familier, idet der som sædvanligt udelukkende er kommunen, der vurderer hvilke oplysninger der er relevant for VISO. Klager, indvendinger ifm. sagens oplysning m.m. bliver i dag i praksis ikke sendt til hverken B og U, Ankestyrelsen eller lign. og kommuner foretager ikke berigtigelser eller lign. Familier skal derfor bruge ressourcer på at søge aktindsigt, gøre skriftlige indvendinger imod de oplysninger VISO har modtaget, og hvilket vil tage 1 år hvis ikke kommunen vil foretage de fornødne berigtigelser eller lign. Det gør kommunerne som regel ikke.

Ligesom VIVE, vil VISO tage udgangspunkt i at kommunernes oplysninger er korrekte og fejlfrit oplyste og tage udgangspunkt i disse. Der er et tidligere tydeligt eksempel på, at kommunen mistænkte alkoholindtag i graviditeten. Moren benægtede dette gennem hele graviditeten og havde udelukkende negative tests og barnet havde 0 i abstinensscore ved fødslen. Alligevel blev moren af psykologen vurderet til ikke at have nogen selverkendelse og var en person, der hverken ville tage ansvar for eller ville indrømme at have et alkoholmisbrug – som altså hverken var dokumenteret eller fulgt op på af kommunen. Moren blev administrativt dømt til at have et alkoholmisbrug og uden at kunne gøre noget ved den vurdering.

Det er sjældent at de grønlandske familier har læst sagsakterne og ved ofte derfor ikke engang, hvad der fremgår af oplysninger i sagen om dem i kommunen.

VISO vil modtage sager med mangler og SILA360 vurderer, at der er fejl og mangler i 100 % af sagerne og at udokumenterede påstande tillægges vægt i anbringelser pga. kommunernes udokumenterede påstande og overskridelse af kompetencer, som ofte er af lægefaglig og psykologisk karakter. VISO har ikke beføjelsen til at stille spørgsmål til kommunens oplysninger og er heller ikke en del af opgaveporteføljen.

De grønlandske familier kan og skal ikke bydes disse vilkår, idet denne del af anbringelsesprocessen er svært krænkende.

I praksis er kommunerne først færdige med det endelige materiale til indstilling til anbringelse i B og U en uge før og der er ikke muligt for familierne at nå at søge aktindsigt, gennemgå sagsakterne, gøre indvendinger og at få kommunen til at rette op på fejl og mangler i sagens oplysning – i B og U, Ankestyrelsen eller lign. tages mundtlige indvender ikke i betragtning.

Det anbefales;

- 1) At sagerne juridisk gennemgås mhp. at sikre korrekte oplysninger tilgår VISO.

Stk. 2

Stk. 2. Sagsoplysningerne og VISO's dialog med kommunalbestyrelsen, barnet eller den unge, jf. § 5 i barnets lov, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder samt eventuelle andre relevante parter danner grundlag for VISO's vurdering og afgørelse efter § 168. VISO sender afgørelsen,

jf. 1. pkt., til kommunalbestyrelsen og forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 13

§ 13. VISO tilrettelægger undersøgelsen eller vurderingen, jf. § 171 b i barnets lov, i dialog med kommunalbestyrelsen og forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder og barnet eller den unge samt andre relevante parter på baggrund af en konkret vurdering af forholdene i sagen.

Jf. ovenstående afsnit – hvorfor forudsætter VISOs vurderinger en dialog med kommunalt ansatte?

Til § 14

Stk. 1

§ 14. VISO sender en skriftlig konklusion til kommunalbestyrelsen og forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder og den unge, der er fyldt 15 år.

- Samme kommentar jf. ovenstående

Stk. 2

Stk. 2. VISO kan afholde møde med kommunalbestyrelsen, barnet eller den unge, jf. § 5 i barnets lov, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder og andre relevante parter om resultaterne i konklusionen efter stk. 1.

Det anbefales;

- 1) At ”kan” ændres til SKAL af retssikkerhedsmæssige hensyn for de grønlandske familier som har behov for at få gennemgået konklusionerne også mhp. kommunes pligter og familiens rettigheder ifm. konklusionen

Til § 15

§ 15. Den særlige enhed i VISO skal yde bistand til kommunalbestyrelsen i forbindelse med indledende afklaring af, om en igangværende anbringelse kan være omfattet af enhedens bistand efter § 171 c i barnets lov.

Det anbefales:

- At der etableres en klageadgang over VISOs afgørelser, såfremt VISO vurderer, at sagen ikke er omfattet af VISOs opgaver. Kommunerne kan i disse tilfælde henvise til, at det ikke var påtænkt at udarbejde en psykologundersøgelse/ FKU, fordi en verserende anbringelsessag er frivillig (men hvor der ikke er indhentet et informeret samtykke hertil), hvorfor den vil falde uden for VISOs bistand.

Til § 16

Stk. 1

§ 16. VISO tilrettelægger indhentelse af sagsoplysninger for konkrete igangværende anbringelser omfattet af § 171 c efter drøftelse med de enkelte kommuner.

Samme anbefaling og beskrivelse af udfordringer ifm. kommentarer til § 12, stk. 1, som ikke er egnet til at sikre familierne deres retssikkerhed, oprindelige folks rettigheder, menneskerettigheder eller lign.

- **Borgerne har ingen adgang til at få slettet fejlinformationer i VISO.** Socialministeren har udtrykt ifm. L139 - at fejl ikke slettes fra sagsakterne af hensyn til borgernes ret til at gøre sig bekendt med sagens indhold (retten til aktindsigt) – det gælder også i VISO. En borger vil i praksis ikke have ret eller adgang til at få slettet, rettet, berigtiget oplysninger. Såfremt en borger retter henvendelse til VISO om fejloplysninger eller lign., og VISO ikke foretager berigtigelser eller lign. (afviser fejl), kan en borger klage til Datatilsynet.

Når VISO's vurderinger vil blive anvendt i anbringelses- og adoptionssager som "ekspertudsagn", men sagsbehandlingen er for lang ved Datatilsynet ift. anbringelsessagernes behandling ved Børneungeudvalgene, Ankestyrelsen, Domstolene, hvor en afgørelse fra Datatilsynet først vil foreligge EFTER barnet er anbragt og hvor det ikke sikres, at sagen er korrekt oplyst, men anvendes i anbringelses- og adoptionssager. Det er det ikke en betryggende proces. VISO henviser på deres hjemmeside til Social- og boligstyrelsens dataansvarlige, men ansvarlige for VISOs grønlandske enhed bør gøre sig bekendt med GDPR, EU's forordning om Persondatabeskyttelse og alt hvad det indebærer af de juridiske processer. i dag anbringer og adopterer kommunerne grønlandske børn, uden det er sikret, at oplysninger på sagen er korrekte. Der sker ikke en forbedring på dette område og så meget for beskyttelselementerne i ILO-konventionen, når systemet selv spænder ben for at anbringelser og adoptioner kan ske med fejlagtige oplysninger og er en direkte hån imod de grønlandske forældre. Det er påpeget af SILA360 som en af de alvorligste retssikkerhedsmæssige udfordringer i anbringelsessager, der involverer grønlandske familier og er retssikkerhedsmæssige udfordringer som VISO vil videreføre.

Stk. 2

Stk. 2. Når der vurderes at være tale om en igangværende anbringelse omfattet af § 171 c i barnets lov skal kommunalbestyrelsen sende nødvendige sagsoplysninger og oplysninger om samtykke, jf. § 171 d, stk. 1 eller 2, i barnets lov, til VISO.

Samme anbefaling og beskrivelse af udfordringer ifm. kommentarer til § 12, stk. 1, som ikke er egnet til at sikre familierne deres retssikkerhed, oprindelige folks rettigheder, menneskerettigheder eller lign.

Stk. 3

Stk. 3. Sagsoplysningerne og VISO's dialog med kommunen, barnet eller den unge, jf. § 5 i barnets lov, forældremyndighedsindehaveren samt eventuelle andre relevante parter, danner grundlag for VISO's vurdering og afgørelse efter § 168 i barnets lov. VISO sender afgørelsen, jf. 1. pkt., til kommunalbestyrelsen, forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Hvorfor forudsætter VISOs vurderinger en dialog med kommunen? Hvilke personer i kommunen skal udtale sig om den pågældende familie? Kommunen skal i forvejen sende "relevante oplysninger" til VISO, men skal også interviewes/ udtale sig til VISO? Hvorfor ikke personer, der kender familien godt, deres respektive familier, advokater eller lign.?

Det skal have i erindring, at de respektive socialrådgivere ikke kender familierne særligt godt, at der i løbet af kort tid kan have været 6-7 socialrådgivere på sagerne i løbet af 3 år. Det er ikke et sjældent fænomen at der min. er 2-3 socialrådgiverskift på et år i en sag. Kommunalt ansatte kender ikke de grønlandske familier tilstrækkeligt til at kunne indgå en dialog herom.

Det anbefales:

- 1) At dialog om familien ikke begrænses til kommunalt ansatte/ eksterne leverandører, men skal også omfatte personer, der kender familierne godt. Der er mange udskiftninger blandt de kommunalt ansatte, som udelukkende kan vurdere familierne ud fra sagsakterne (og bl.a. fejlagtigt udarbejdede FKU'er/ psykologundersøgelser).

Stk. 4

Stk. 4. VISO skal ved en afgørelse efter § 168 i barnets lov om, at en igangværende anbringelse er omfattet af § 171 c i barnets lov, oplyse kommunalbestyrelsen, forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, om den forventede sagsbehandlingstid for gennemgang af sagen.

Der er flere der har udtrykt bekymring om det lave antal fastansatte – 3 personer i VISO – men uanset skal det have i erindring, at der udelukkende vil være ca. 100 sager, der skal revurderes, idet det udelukkende er tvangsanbringelser og tvangsadoptioner hvori der kan forefindes tidligere FKU'er/ psykologundersøgelser.

Til § 17

Stk. 1

§ 17. VISO sender en skriftlig sammenfattende vurdering til kommunalbestyrelsen eller Ungdomskriminalitetsnævnet, forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Det anbefales:

- 1) At den sammenfattende vurdering bør sendes til en, af familien/ borgerne, udpeget advokat/ juridisk enhed, som kan anmode om at sagen genbehandles, idet tendensen vil være, at kommunerne eller UKN vil vurder, at VISOs vurdering ingen forskel gør ift. tidligere afgørelser,
- 2) At det sikres at den unge, der er fyldt 15 år opnår kendskab til sine rettigheder og kan gøre indvendinger ifm. fx vurderinger foretaget af VISO.

Stk. 2

Stk. 2. VISO kan afholde møde med kommunalbestyrelsen, barnet eller den unge, jf. § 5 i barnets lov, Ungdomskriminalitetsnævnet, forældremyndighedsindehaveren og andre relevante parter om resultaterne i den sammenfattende vurdering efter stk. 1.

Det anbefales:

- 1) At "kan" skal erstattes med "skal" idet der skal sikres et minimum af retssikkerhed og at familierne/ borgere kan gøre mundtlige indsigelser ved gennemgangen og som bør tages i betragtning.

Der er ingen grønlandske socialrådgivere eller lign. ansatte i Kommunerne, hvilket også er mærkværdigt når der tages udgangspunkt i ILO-konventionen. Det er ikke et ukendt fænomen at grønlandsk personale udelukkende ansættes i en kort periode, men udelukkende fordi en organisation eller lign. har opnået fondsmidler ifm. projekter med særligt fokus på grønlandske borgere. Der er hverken grønlandsk personale blandt beskikkede medlemmer ved Ankestyrelsen og grønlandske borgere eller eksperter på området er ikke inddragede og hvorfor der ikke er meget realisme bag forslaget og heller ikke ifm. L139.

FN's specialrapportør har påpeget disse problemstillinger i FN's rapport om oprindelige folks rettigheder fra sep. 2023 uden at der er gjort tiltag for at imødekomme de bekymringer.

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Cc: Lene Skovsen (LESK@uknaevn.dk), Jesper Schantz Faurholt (JSF@uknaevn.dk), Marianne Ørts Schmidt (MSC@uknaevn.dk), saba@domstol.dk (saba@domstol.dk)
Fra: Marie Krüger (MAKR@uknaevn.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen
E-mailtitel: SV: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)
Sendt: 28-03-2025 12:03
Bilag: Udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.pdf; Bilag. Høringsliste.pdf; Høringsbrev.pdf;

Til Social- og Boligministeriet

Ungdomskriminalitetsnævnet har ingen bemærkninger til vedhæftede udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Med venlig hilsen

Sanne Bager
Formand

D: +45 9968 7221
E-mail: saba@domstol.dk

UNGDOMS
KRIMINALITETS
NÆVNET

Tlf.: 9968 6600
E-mail: uknaevn@uknaevn.dk

Fra: Udsatte Børn <p-boern@sm.dk>

Sendt: 17. marts 2025 10:29

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; Advokatsamfundet <postkasse@advokatsamfundet.dk>; bkf@bkchefer.dk; bupl@bupl.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; Det Grønlandske Hus i København <illu@sumut.dk>; Det Grønlandske Hus i Odense <info@dgh-odense.dk>; Det Grønlandske Hus i Århus <aarhus@glhus.dk>; Det Grønlandske Hus i Aalborg <aalborg@dgh-aalborg.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; iian@nanoq.gl; Kirsten Olesen <kiol@nanoq.gl>; dch@dch.dk; jura@dommerfm.dk; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; fgb@fgb.dk; kontakt@menim.dk; info@fbu.dk; kontakt@gadejuristen.dk; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; kontakt@joannahuset.dk; info@justitia-int.org; KL <kl@kl.dk>; lfbf@lfbf.dk; dlt@sind.dk; lfs@lfs.dk; los@los.dk; info@livsvaerk.org; dadl@dadl.dk; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; PLF hovedmail <kontakt@plejefamilierne.dk>; mail@politiforbundet.dk; plo@dadl.dk; Red Barnet <redbarnet@redbarnet.dk>; redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk; OLE HASSELGAARD <rigsadvokaten@ankl.dk>; 0---RIGSPOLITIET DANMARK <politi@politi.dk>; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; sila360ngo@gmail.com; mail@sjældnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; sl@sl.dk; kontakt@stenbroensjurister.dk; tabuka@tabuka.dk; info@urk.dk; 'Ungdomskriminalitetsnævnet' <uknaevn@uknaevn.dk>; ungdomsringen@ungdomsringen.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; info@rigsrevisionen.dk; info@velfaerdschefer.dk; mapi@foreningen-mapi.com
Emne: Høring over udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen (SM Id nr.: 3639387)

ADVARSEL! Denne mail kommer fra en ekstern afsender uden for Danmarks Domstole. Tryk ikke på links og åbn ikke vedhæftede filer, hvis du ikke kender afsenderen, eller hvis mailen ser mistænkelig ud.

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

Se vedlagte høringsbrev og udkast til bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Med venlig hilsen

Kontor for Udsatte Børn

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

www.sm.dk

[*Sådan behandler vi personoplysninger*](#)